

Motion till riksdagen 2021/22:267

av **Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)**

Ett starkare nordiskt samarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam nordisk gränsbevakning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samverkan för att delta i G20 och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gemensamma tag för nordisk publicitet och förvaltning i andra länder genom exempelvis museer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samverkan mellan nordiska public service-bolag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att införa ett gemensamt pantsystem i hela Norden och tillkännager detta för regeringen.

Gemensam gränsbevakning

Inte minst under flyktingkrisen 2015 lyfte medier och vissa politiker frågan om gränsbevakning till en nordisk nivå. Många talade om att gränskontrollerna försämrade det nordiska samarbetet och att de till och med motverkade den nordiska integrationen. Flyktingkrisen visade hur sårbart vårt land är när det inte finns ordentliga gränskontroller och till följd av att flera europeiska länder inte tagit sitt ansvar för att skydda gränserna tvingades många länder hastigt upprätta egna gränskontroller. Inte minst de människor som pendlat mellan våra nordiska länder upplevde uppförandet av id-kontroller och dylikt som besvärligt, även om det naturligtvis fanns ett stort behov. Ett sådant behov hade inte funnits, om samverkan mellan våra länder fungerat bättre.

Det formaliserade samarbetet i Norden har funnits länge genom Nordiska rådet (sedan 1952) och Nordiska ministerrådet (1971) men i detta avseende har vi en lång tradition av fri rörlighet genom den nordiska passunionen (från 1957). Vi hade inte behövt inskränka på den fria rörligheten i Norden med ett väl utarbetat gemensamt

gränsskydd. Regeringen bör aktivt verka för att de nordiska länderna upprättar en gemensam gränsbevakning.

Samverkan för G20

De nordiska länderna utgör några av världens mest framstående välfärdssamhällen i kombination med en stark och stabil ekonomi som delvis blomstrar som en följd av hårt arbete och en stark innovationskraft. Med en lång gemensam historia har vi dessutom lyckats åstadkomma ett långvarigt och väl utvecklat samarbete med 200 år av inbördes fred. Nordens cirka 26 miljoner invånare må vara en liten del av världens samlade befolkning, men trots detta har vi ett gott anseende världen över vilket bland annat gett oss inflytelserika och viktiga poster genom olika internationella uppdrag. Internationella uppdrag i olika organ må vara viktiga, men viktiga beslut kan i många fall i praktiken redan vara fattade då det finns andra betydelsefulla sammankomster.

Trots att vår region är världens tolfte största ekonomi är vi inte en del av G20-gruppen. Sverige bör verka för att Norden gemensamt ska få ökat inflytande i G20-gruppen för att kunna lyfta våra gemensamma intressen.

Gemensamma tag för nordisk publicitet

Den 5 maj 2018 invigdes Nordic Museum i Seattle och museet hade knappt hunnit öppna dörrarna innan det fick stora rubriker i olika amerikanska dagstidningar. Nordiska museet i Stockholm var tillsammans med andra nordiska representanter på plats för att välkomna det nya museet. Den nya byggnaden är mycket imponerande och förmedlar dessutom nordisk kultur i ett historiskt ljus i kombination med att visa samtida konst och teknik. Nordic Museum har egentligen funnits sedan 1979 (då under namnet Nordic Heritage Museum) men har fram till den nya öppningen funnits i en gammal skolbyggnad. Tidigare var utställningen anspråkslös och bestod till största del av gamla objekt från olika nordiska invandrades hemländer. Det nya museet är toppmodernt och är idag USA:s största museum för att hedra nordiska ättlingar samtidigt som man illustrerar dagens innovationer, nordiska företag och modern teknik. Det fungerar även som en mötespunkt där olika människor får en chans att utbyta erfarenheter, lära av varandra och dela olika berättelser från då- och nutid. Museet visar på de starka banden mellan Norden och Nordamerika och är ett kvitto på ett historiskt mycket starkt samarbete.

Nordiska museet i Seattle beskriver sig själva som ett internationellt erkänt centrum där människor med alla bakgrunder välkomnas för att inspireras av de nordiska folkens värderingar, traditioner, konst och anda samt fungerar som en samlingsplats för att dela allt detta. Museet erbjuder även olika evenemang med exempelvis konserter, utbildningstillfällen, festivaler, film och matprovning. De sprider kunskap om människors liv i Norden och visar föremål för att beskriva mat, mode, vardag och traditioner i vår världsdelen. Satsningen på detta museum är ett välkommet inslag som tyvärr är ganska ovanligt. Norden har som bekant en unik och spännande historia, med en rik kultur som är väl värd att bevara och sprida.

Det är inte konstigt att just Seattle blivit en plats för ett stort nordiskt museum mot bakgrund av den höga andel nordiska ättlingar som bor där. Det finns dock potential att

utöka den här typen av marknadsföring, för att öka kännedomen om Norden samt stärka den nordiska diasporan. I USA finns det exempelvis fler svenskättlingar i delstaterna Minnesota, Kalifornien och Illinois än i Washington State, där Seattle ligger. Sverige bör därför verka för att de nordiska länderna gemensamt arbetar för att öka den nordiska publiciteten i andra länder.

Samverkan mellan nordiska public service

I samtliga nordiska länder finns idag olika former av public service. Det finns ett flertal likheter mellan våra länder och det finns således också en ambition att på olika sätt integrera våra olika länder då vi har en förhållandevis liknande kultur, delar en gemensam historia och möter liknande svårigheter. Trots dessa fakta har varje land en egen form av public service, delvis som en följd av upphovsrättsskäl. Detta medför såväl ökade kostnader som begränsad information till våra medborgare. Med ett enhetligt public service-bolag alternativt ett starkare samarbete mellan dessa i de nordiska länderna kan vi bidra till ökad språkförståelse, nordisk integration och effektiviserad produktion vilket medför lägre kostnader. Av den anledningen bör regeringen verka för att lösa rådande upphovsrättsproblem för att därefter verka för en mer samordnad nordisk public service.

Gemensamt pantsystem

Vi kan vara stolta över att Sverige håller världsklass i fråga om att återvinna aluminiumburkar och petflaskor. Idag återvinns över 90 procent av aluminiumburkarna och omkring 85 procent av petflaskorna som säljs. Det är oerhört bra siffror, men det innebär samtidigt att flera hundra miljoner burkar och flaskor inte kommer in i kretsloppet igen och vi får aldrig ge upp ambitionen att bli ännu bättre. Inte minst med tanke på hur mycket energi som går åt för att tillverka nya flaskor och burkar.

Många som är ute och promenerar eller tar en promenad bär med sig burkar och/eller flaskor med något drickbart. När man druckit upp letar man efter den närmaste papperskorgen eller soptunnan för att slänga flaskan eller burken. I flera svenska kommuner finns det därför behållare uppsatta i närheten av eller i anslutning till soptunnorna som är ämnade för just pantbara flaskor och burkar. Returpack ligger bakom projektet och erbjöd tidigare kommuner dessa kostnadsfritt.

Med tanke på att vi reser allt mer, inte minst till våra nordiska grannländer, finns det mycket som inte går att panta och därför slängs i vanliga soptunnor. Handeln mellan olika länder ökar konsekvent, och inte minst i de delar av landet som har en närhet till andra länder är det vanligt att resor görs enbart i syfte att införskaffa diverse olika drycker i andra länder. Den svenska gränshandeln ökade exempelvis under 2017 med 4,7 procent och en mycket stor del av handeln är alkohol. I Norge rapporterades det under 2019 om hur pantning av svenska läsk- och ölburkar ökat kraftigt i landet (enligt statistik från pantoperatören Infinitum), trots att någon pant inte betalats ut. Faktum kvarstår dock att pant också ökar viljan att återvinna sina flaskor och burkar, varför potentialen till ökad återvinning är enorm. Med anledning av detta borde regeringen snarast arbeta för att införa ett gemensamt pantsystem i Norden, som i bästa fall kan utvidgas ytterligare framöver.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)